

**Robert Śmigowski**

1 stopień, 3 rok

Kierunek "Międzynarodowe Stosunki Gospodarcze"

Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

## **ANALIZA PORÓWNAWCZA BILANSÓW PŁATNICZYCH POLSKI I NIEMIEC**

Bilans płatniczy jest to uporządkowane zestawienie przeglądu wszystkich transakcji ekonomicznych wykonanych w pewnym okresie czasu pomiędzy krajowymi i zagranicznymi jednostkami gospodarczymi. Korelacje jakie obejmują w czasie mogą być roczne, półroczne lub kwartalne bilanse płatnicze. Bilans płatniczy jest w stanie ukazać otwartość gospodarki na operację z zagranicą, informuje o aktualnej kondycji gospodarki danego państwa oraz określa politykę ekonomiczną kraju.

Bilans Płatniczy zawiera wszystkie rodzaje transakcji podejmowanych przez kraj. Można je rozdzielić na rachunek obrotów bieżących, rachunek obrotów kapitałowych i rachunek zmian rezerw rządowych. Hipotetycznie bilans handlowy zawsze musi wynosić zero.

Do fundamentalnych części bilansu płatniczego należą:

- Rachunek obrotów bieżących w których zawiera się handel (zarówno import jak i eksport), wymianę usług w dziedzinie transportu, podróżowanie poza granicami kraju, dochody z inwestycji, usługi i dochody oraz transfery pieniężne ludności i władz.

- Rachunek obrotów kapitałowych w których zawierają się zarówno inwestycje osób prywatnych i firm oraz krótkookresowe przepływy pieniężne rządowe.

- Rachunek zmian rezerw rządowych, to zestawienie obcych środków płatniczych, złota oraz innych zasobów mających charakter rezerw.

W bilansie płatniczym jedną z najwyższej zajmowanych pozycji jest bilans handlowy. Opiera się on na różnicy pomiędzy eksportem a importem danego państwa. Dodatni bilans handlowy w gospodarce określany jest jako nadwyżka handlowa, ujemny za to deficytem. Główne czynniki które wpływają na bilans to:

ceny wyrobów wytwarzanych w państwie, kursy walutowe, umowy handlowe, cła i podatki oraz cykle gospodarcze w kraju i za granicą. W 2017 roku Polska po raz pierwszy po ponad 22 latach osiągnęła dodatni wynik podczas podsumowania bilansu handlowego pod koniec rozliczenia. Bilans ten dobrze ukazuje „równowagę danej” gospodarki. Nadwyżka, którą osiągnęliśmy oznajmia nam, że posiadamy większe oszczędności wygospodarowane przez dobrze działającą gospodarke niż inwestycje. Bilans rachunku bieżącego wyniósł nas dokładnie 1,85 mld zł, a więc polska gospodarka jest zrównoważona zewnątrz.

Porównując do lat ubiegłych, straty spowodowane spadkami wartości cen towarów szybko zrekompensowaliśmy świadczonymi usługami. Wzrost tego sektora w naszym kraju w przeciągu ostatnich lat jest naprawdę zachwycający i przekonuje nawet największych pesymistów. W przeciągu trzech lat osiągnęliśmy ponad dwukrotny wzrost w dziedzinie usług - z 37,9 mld zł w 2014 do 76,3 mld w 2017 roku. Pierwsze skrzypce gra odgrywa wciąż transport, ale można odczuć wyraźny skok takich usług jak wszelkie dziedziny prawa, księgowość, usługi doradcze i informatyczne. Zwłaszcza wraz z rozwojem i cyfryzacją Polski, usługi technologii informatycznych powinny osiągać coraz większe wskaźniki przychodu w bilansie handlowym. Polska w 2017 roku odnotowała rekordowy wskaźnik eksportu wynoszący przeszło 200 mld euro. Jest to pierwsza w historii naszego kraju tak duża kwota osiągnięta w handlu zagranicznym. Wartość sprzedaży polskich produktów eksportowych wyniosła 203,7 mld euro osiągając dzięki temu o 10,2% większą kwotę niż w roku 2016, natomiast import zatrzymał się na kwocie 203,5 mld. Zatem można zaobserwować przewagę polskiego eksportu nad importem w kwocie blisko 0,5 mld euro. Głównym rynkiem zbytu naszych rodzimych przedsiębiorców w dalszym celu są Niemcy. Umieściliśmy tam łącznie towary warte blisko 56 mld euro, co wynosi blisko 28% wartości wszystkich towarów przeznaczonych na eksport. Dodatkowo saldo z naszym niemieckim sąsiadem wyniosło nas 9 mld euro. Kolejno po Niemczech, kierunek, w który najczęściej celowali polscy eksporterzy to Czechy (ponad 13 mld euro), W. Brytania (13 mld euro) oraz Francja (11,4 mld euro) i Włochy (10 mld euro). To jedne z największych osiągnięć polskiej gospodarki

pokazujące, że stopniowo możemy mieć silną i niezależną gospodarkę niezależną od kapitałów zagranicznych. Na bilans handlowy kraju składają się również przepływy kapitału z tytułu odsetek i dywidend oraz transfery osób publicznych. Według zeznań w relacji doPKB w roku 2017 dodatni bilans w obrocie towarami i usługami wyniósł około 4,3% PKB, jednakże ujemne było saldo dotyczące odsetek i dywidend i wyniosło ostatecznieokoło 4% PKB. Ujemne pozostają również transfery osób fizycznych. Mają na to wpływ głównie dwie sprawy; pierwsza z nich to coraz mniejsze transfery do Polski ze strony naszych obywateli pracujących za granicą.Druga to rosnące transfery pracowników z Ukrainy do swojego kraju, w roku 2017 mieszkało w Polsce według różnych danych około 1,5 miliona Ukraińców z czego 2/3 wysyłało pieniądze do swojego ojczystego domu.Mimo odpływów pieniędzy poza terytorium naszego państwa, przychody z eksportu towarów a zwłaszcza z usług pozwoliły na osiągnięcie niewielkiej nadwyżki.

Niemcy posiadają jedną z najlepiej rozwiniętych gospodarek przemysłowych na świecie. Zajmują czwarte miejsce na świecie pod względem gospodarki zaraz za takimi gigantami jak USA, Chiny czy Japonia. Niemcy wciąż po dwudziestu pięciu latach borykają się problemem różnicy poziomu gospodarczego pomiędzy NRD.

Mieszkańcy wschodniej części Niemiec zarabiają średnio o 1/3 mniej od mieszkańców zachodu. Stopa bezrobocia w Niemczech oscyluje w granicach 6,5 %, jest to najniższy wskaźnik po zjednoczeniu tego kraju po roku 1990. Bardzo dobra sytuacja gospodarcza wynika z kontroli wydatków socjalnych oraz wysokiej konkurencji w eksporcie. W roku 2015 wydatki i przychodyNiemiec osiągnęły ten sam poziom na granicy 300 mld euro. Na samym szczycie znajdowały się wydatki resortu pracy i spaw socjalnych ocenianych na kwotę 125,5 mld euro, na obronę granic krajów i wydatki związane z wojskiem przeznaczyli kwotę rzędu 33 mld euro.

Jednym ze strategicznych celów gospodarki niemieckiej jest wprowadzenie nowych źródeł energii odnawialnej. Konwencjonalne źródła produkcji elektrycznej zaczęły drastycznie rosnać, UE również wprowadza coraz bardziej restrykcyjne normy ekologiczne.

Plan rządowy opiera się na wprowadzeniu odnawialnych źródeł energetyki oraz

na wprowadzeniu energooszczędnego budownictwa i transportu. Jednym z ważniejszych założeń jest utrzymanie wysokiej konkurencyjności eksportu jako głównego źródła napędzającego koniunkturę gospodarczą i zachowanie niskiej inflacji wewnętrznej. Po roku 2016 wprowadzono nowy przepis ustalający górną granicę deficytu budżetowego, który nie może przekroczyć 0,35 procent PKB.

Motorem napędowym niemieckiej gospodarki jest sektor produkcji przemysłu, w którym obecnie jest zatrudnionych 9 mln pracowników, przypada na niego 26 procent brutto wartości. Zaraz na drugim miejscu pod względem udziału w tworzeniu wartości dodanej brutto przypada na sektor usług publicznych, wychowania i zdrowia zajmując 18 procent. Pozostałe istotne sektory gospodarki naszych zachodnich sąsiadów to: handel, transport i usługi hotelarskie (16 procent), rynek nieruchomości i mieszkalnictwa (11,3 procent), usług dla przedsiębiorstw (10,7 procent), budownictwo (4,5 procent), finanse i ubezpieczenia (4 procent).

Przemysł motoryzacyjny stanowi trzon pod względem wpływu na przemysł gospodarki Niemiec. Marki takie jak Porsche, Bmw czy Mercedes są znane na całym świecie i uznawane za jedne z najlepszych producentów samochodów na świecie.

Auta z Niemiec są eksportowane na całym świecie i stanowią wizytówkę jakości produktów, jakie powstają w tym kraju. W sektorze produkcji samochodów znajduje zatrudnienie ponad 833 tysiące wykwalifikowanych pracowników, co stanowi 3 razy więcej ludzi niż we Francji i ponad 4 razy więcej niż Wielkiej Brytanii. Trzy największe marki niemieckie znajdują się w pierwszej dziesiątce największych producentów aut na świecie (Daimler, Volkswageni Bmw). Również wpływy na rynek jakże pochodzą od ich dostawców są zdumiewające. Marki dostarczające akcesoria do samochodów takie jak Bosch, Siemens, VDO obracają wpływem ponad 290 mld euro co stanowi 20 procent całego przemysłu. Po roku 2012 największym zbytem niemieckich koncernów okazały się Chiny sprzedając tam 960 tysięcy pojazdów. Niemcy w 2017 roku miały lepszy bilans handlowy niż cała gospodarka Unii Europejskiej razem wzięta. Europejski Bank Centralny ogłosił wyniki, informując, że bilans handlu zagranicznego wyniósł 25,4 mld euro.

Dla przypomnienia dodam, że Polski bilans handlowy za ten sam rok wyniósł

0,5 mld euro. Gospodarka Niemiec nieustająco się rozwija i według danych Niemieckiego Urzędu Statystycznego wzrost produktu krajowego brutto w III kwartale 2017 roku wyniósł 0,8% w stosunku do 2016 roku. Według odczytywania różnych wskaźników makroekonomicznych da się wyraźnie zauważyć tendencje wzrostową. Produkt krajowy brutto tego kraju w roku 2016 wyniósł 144,1 mld euro, co przy prostych działaniach matematycznych daje wynik 38 139 euro na osobę. Gospodarka ta wytwarza ponad 20% europejskiego PKB, o sile niemieckich przedsiębiorstw świadczy też fakt, że w 2015 roku 527 firm osiągnęło obrót przekraczający 1 mld euro.

W przeważającej mierze głównym napędem tej gospodarki są małe i średnie przedsiębiorstwa stanowiące 99,3 procent wszystkich przedsiębiorstw. Małe i średnie przedsiębiorstwa zatrudniają ponad 61% ogółu pracujących w tym kraju.

Baczenie obserwując pierwszoplanowe wskaźniki ekonomiczne Niemiec zauważy się, że perspektywa rozwoju gospodarki RFN jest bardzo dobra. Udziela się dzięki temu pozytywny nastrój przedsiębiorców, przez co skłonni są do większego ryzyka w podejmowaniu nowych inwestycji. Jest to szansa dla Polski na nawiązanie odpowiednich kontaktów biznesowych i stworzenie nowej drogi do ekspansji polskich produktów na rynek zagraniczny.

### **Bibliografia**

1. <https://pl.tradingeconomics.com/germany/balance-of-trade>
2. <http://www.wykop.pl/ramka/4168397/niemcy-w-2017-r-mieli-lepszy-bilans-handlowy-244-8-mld-niz-cala/>
3. <https://businessinsider.com.pl/finanse/makroekonomia/wzrost-pkb-polski-w-2017-roku/1lmy98k>
4. <https://germany.trade.gov.pl/pl/niemcy/gospodarka/274213,gospodarka-niemiec-w-2017-roku.html>
5. <https://www.parkiet.com/Gospodarka----Kraj/302139921-NBP---bilans-platniczy-w-2017-Polska-stala-sie-eksporterem-kapitalu.html>
6. <https://www.forbes.pl/gospodarka/nadwyzka-w-handlu-zagranicznym-2017-dane-gus-eksport-import/jprtzn0>